VOTVM

Excellentissimi D. Ioannis Marsilij Neapolitani Theologi, pro Serenissima Republica Veneta.

EXCELLENTISSIMI D. IOANNIS
Marsilij Theologi Neapolitani pro sereniſſima Republica Veneta,

VOTVM.

QVOD ad me miſiſti Votum, antea legeram, atque, vt ingenue fatear, cuiuſnam fuiſſet ſuſpicari vix potui, agnoſcebam ſtylum, ſed ex ipſo non audebam pandere nomen auctoris. Verum cum illud ab Illuſtriſſimo Cardinali Baronio nuncupatum, atque pro latum fuiſſe ſerio & conſtanter confirmatum ſit, ſuſpicionem in ſummam admirationem cōuerti, quod vir dignitate clariſſimus, opinione celeberrimus, eruditione præſtans ipſum conceperit, ac parænetico illo declararit, quod vix alius auſus eſſet, qui non fuiſſet tantæ auctoritatis. Atque eo magis mea adaugetur admiratio, quod eius conſiliis, ac votis videam illa incendia non timeri, cuius putaſſem adhortationibus atque auctoritate, ſi ab quouis alio ſuccenſa fuiſſent, illico potuiſſe ac debuiſſe, reſtingui. Quid dicam? neſcio, Horreo, atque obſtupeſco. Non tamen permittam licet mens parumper hæreat, vt calamus retardetur. Quod eo libentius efficiam, quia non ſolum arbitror hoc me vobis rem gratam, ſed multo magis Chriſtianæ Reipublicæ vniuerſæ vtilem eſſe facturum, atque vt inde exordiar, vnde Cardinalis ipſe ſui voti ſumit initium.

Duplex, inquit, eſt Beatiſſime Pater miniſterium Petri, Paſcere & Occidere. In ipſo veſtibulo non parum offendo, Petri officium eſt paſcere, non inficior, at quomodo ſit occidere quis intelligat? cui dictum aliquando fuit, conuerte gladium tuum in vaginam, quia zelo, ſed non ſecundum ſcientiam illum eduxerat, vt ait S. Auguſtinus de Agone Chriſtiano cap. 29. & S. Io. Chryſ. in Matth. Quis deinde in animum inducat tuum, quo pacto duo illa miniſteria copulentur: fouent Paſtores ouilia, Lupi iugulant: Paſtores cuſtodiunt, Lupi perdunt: Paſtores paſcunt, Lupi occidunt: ipſe tamen, Homo Pacis, Paſtoris eſſe duplex miniſterium, pronunciat? Paſcere, & Occidere. Auditur a Petro Io. vlt. trinum amoris teſtimonium, & trinæ negationi redditur trina confeſſio, ne minus amori lingua ſeruiat, quam timori, deinde a Chriſto Domino dicitur, Paſce oues meas, nec ſine magno Sacramento atque myſterio ter de Amore, & Caritate ipſum Chriſtus interrogat, cui amoris & caritatis, non diſcordiæ miniſterium demandabat. Sed iam Sanctiſſimos Patres locum illum explicantes audiamus.

Gloſſa. † Ter dictum eſt Paſce, ad ſignificandum, quod habentes curam animarum debent ſubditos paſcere paſtu verbi Dei, & boni exempli, & prout poſſunt, etiam ſubſidio temporali. Sed illud, quod hic dicitur paſce, aliqui mali mutāt in tonde, quia multum ſtudent circa ſubditos exactiones temporalium exercere, & de paſtu dicto triplici non curare.

S. Io. Chryſoſt. Homil. 8. perpende verba, paſce agnos meos, id eſt fideles meos, non tuos, non vt rem tuam, ſed vt meam tracta, propterea petiui an me amares, quia rem meam tibi cōmendare volui, & a te tanquam meam tractari, quē amorē

erga me profiteris, erga illos exerce, ipsisque exhibe, pasce autem non te, sicut illi faciebant Pastores, de quib. dicitur Ezechielis 34. væ Pastoribus Israel, qui seipsos pascebāt. Ille seipsum pascere dicitur, qui propriā vtilitatē, gloriam & cōmodum, non ipsorum fidelium, quos gubernat, non Dei gloriam ex regimine quærit.

S. Augustinus tract. 132. in Io. Qui hoc animo pascunt oues, vt suas velint esse non Christi, & conuincuntur amare, non Christum; vel gloriandi, vel dominandi, vel acquirendi cupiditate, non obediendi, non subueniendi, non Deo placendi caritate, contra hos igitur vigilat toties inculcata vox Christi, quos Apostolus gemit, sua quærere, non quæ Iesu Christi.

Et rursus. Sicut oues meas pasce, non sicut tuas, gloriam meam in eis quære, nō tuam, lucra mea, non tua; Hoc idem docuit ipsemet Petrus prima Epist. c. 5. Pascite inquit, qui in vobis est gregem, non coacte, sed spontanee, neque turpis lucri gratia, sed voluntarie, neque dominantes in Cleris, sed forma facti gregis ex animo. Alios prætereo, qui quoniam omnes eodem spiritu Dei afflati in eandem explicationem conueniunt, nihil attinet plura congerere, satis fuerit ante oculos posuisse, quæ sit Christiani forma Pastoris, non solum à Christo Domino adumbrata, sed etiam à Sanctiss. Doctoribus optimis coloribus, ac lineamentis expressa, quam quomodo illi præseferant, qui quotidie pro rebus temporalibus bella succendunt, qui sua lucra, suum commodum, suam gloriam quærunt, haud intelligo. Tum ita pergit.

Cum vero non cum ouibus & agnis negotium sit, sed cum leonibus & aliis animalibus refractariis & aduersariis agendum sit, Petrus iubetur eas occidere, obsistere scilicet, pugnare & expugnare, ne tales sint penitus.

Vt autem hanc occisionem esse Excommunicationem putet, non solum adducitur scripturæ loco Actorum, 10. Vbi dictum est Petro, macta, & manduca, verumetiam verbis Nicolai V. Pontificis Maximi, qui excommunicationem dicit non esse ad occidendum venenum, sed ad sanandum aptissimum medicamentum.

Præclare, & nimis ingeniose, verum videamus num ad suam rem, atque propositum: Voluit Deus per Angelum Petro ostendere non solum circumcisos esse baptizandos, vt male ipse sibi persuaserat, sed etiā qui erāt ex præputio & Gentiles, ex quibus erat Cornelius Centurio. Vt ergo illum ab errore remoueret, eumque mirabiliter ad baptizandum Cornelium adduceret, ei per visum, siue extasim ostendit discum, plenum omnibus animalibus, in quo illa, quæ erant Hebræis ad sacrificandum, & vescendum permissa, ac vetita videbantur, atque ei dictum est Macta, quod vocabulum est proprium sacrificiorum, quare alij vertunt immola & manduca, quanquam non nego, ab S. Augustino, & alijs sic legi, occide, & manduca, id est Gentiles, per Baptismum, ad Ecclesiæ corpus adiunge. Quæ interpretatio non solum cum Historia, cum verbis Petri consonat, sed est vnanimis consensus SS. Patrum.

S. Augustinus concione secunda in pag. 30. quos Dn. lucramur, manducat Ecclesia, cuius personam gerebat Petrus quando de Cœlo ei submissus est Lintheus plenus omnibus animalibus, in quibus gentes figurabantur, præfigurabat Dominus Ecclesiam, quod omnes gentes erat, scilicet per baptismum, transuoratura, & in corpus suum conuersura, & ait Petro occide, & manduca. Occide quod sunt, & fac quod es.

S. Ambrosius in Epist. ad Vercellens. Ecclesiam tom. 3. l. 10. Quid sibi vult scriptura, quæ docet ieiunasse Petrum, & ieiunanti atque oranti de bapti-
zan-

zandis Gentibus reuelatum esse mysterium, nisi vt ostendat ipsos Sanctos cum ieiunant, tunc fieri præstantiores.

S.Hieron. in Threnos Hieren. cap. 3. Petro ostentis in figura Gentibus dictum est, macta, & manduca, id est vetustatem earum scilicet per baptismum contere, & in corpus Ecclesiæ ac sua membra conuerte.

S.Gregorius 30. moral. ca. 7. vel 11. Petro esurienti, sed iam valenti ostensa per Lintheum gentilitate, quasi monstrata præda, dicitur macta scilicet per Baptismum, & manduca.

Venerabilis Beda: Animalia illa Gentes sunt in erroribus immundæ, sed trina submissione, id est mysterio Trinitatis in baptismo mundatæ, quæ relicta Hominis imagine, Bestiarum, & Serpentium figuras sumpserunt. Hæc Patres, atque adeo omnes sacræ scripturæ interpretes. Imo vero Cardinalis ipse meæ est sententiæ optimus defensor, oppugnator suæ, qui explicans visionem Petri tom. 1. Annalium Anno 41. n. 6. sic inquit. Quid autẽ sibi voluerit cælitus ostenta visio plane exitus declarauit, ita vt humana interpretatione nõ videatur indigere, nimirũ eo mysterio Ecclesiam ex Gentibus colligendam esse significatũ, quo locõ per agnos dicit intelligendas gentes, quę post oues, id est Iudæos conuersæ sunt, quorũ etiam baptismus cõmissus fuit Petro, cũ ei dictum fuit, pasce agnos, pasce oues, ipse autem erat Petra, quæ debebat duos parietes coniungere Iudæorum & Gentilium, quo etiam loco citat Ambrosium, Augustinum, Cyrillum Alexandrinum, Gregorium, atque omnes Patres concludit in hac fuisse sententia, vt locum occide, & manduca, de baptismo gentium interpretarentur, vbi ne verbum quidem de excommunicatione. Postea vero sui oblitus hunc ipsum locum siue in suam rẽ adducẽdo, siue interpretando, quod pace tanti viri dictum sit, nihil mihi satisfacit. Primo quia nouam & penitus singularem interpretationẽ fabricatur, quod in sacrosanctis Conciliis serio prohibetur.

Profectam verba Tridentini Sess. 4. c. 2. Decernit Sancta Synodus, vt nemo suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem Doctrinæ Christianę pertinentium sacram scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione scripturarum Sanctarum: aut etiam contra vnanimem consensum Patrum ipsam scripturam sacram interpretari audeat, etiãsi eiusmodi interpretationes nullo vnquam tempore edendæ forent: qui contrauenerint per ordinarios declarentur, & pœnis a iure statutis puniantur. At Illustrissimus Cardinalis locum, qui est de baptismo, interpretatur de Excommunicatione, quod quantum sit à verosimili, ratione, ne dicam ab omnibus Sanctissimis Patribus alienum, facile percipi potest. Baptismus nullo modo Christianos, sed Paganos Gentiles, Hæbræos, atque illos, qui Christiani non sunt, mundat, ac lauat: Excommunicatio nullo modo in Gentiles, aut Paganos, aut Hæbræos ferri potest, sed tãtũ in Christianos grauissime peccantes, & in peccatis obstinatos, dũ tamẽ speratur emendatio, quia est quædam fraterna correctio. Sed audio ipsum interrogãtẽ; cum dictum sit Petro macta, & manduca, quia nimirum Petrus ad baptizandum Cornelium Gentilem vocabatur, vel vt ait S. Gregor. 18. moral. cap. 20. vel 22. quia Petrus est os Leęnæ id est Ecclesiæ, quæ collectione Gentium dedita, nequaquam se ad illum Iudeæ Populum occupauit. Liceat hic mihi exclamando admirari, tanta ne fuit eruditissimo Cardinali locorum sacræ scripturæ ad suam confirmandam sententiam mendicitas, vt nullum, nisi hunc inuenerit, contra vnanimẽ cõsẽsũ Patrũ, & vt cũ Concilio loquar, ad suũ ipsius sensũ plane cõtortũ: vt vel ex hoc, pateat sententiæ ipsius imbecillitas atque infirmitas. Adiũgit preterea.

Leones,& animalia refractaria occidenda esse, id est, excommunicanda. Cur Leonum tantum meminerit vix intelligo, nam sunt animalia magis fera,& refractaria, rapaces nimirum volucres, Tygres, venenatęque serpentes: de Leon. nihil tale reperio, nisi forte quod eorum proprium sit, quod fuit etiam Romanorum. Parcere subiectis, & debellare superbos. Veniamus nunc ad probationem, quę nihilominus, venia tanti viri dictum sit, ruit, atque ratio, quæ in ipsa fundatur.

Excómunicatio, inquit, est occisio, quia Nicolaus V. dicit esse, non ad occidendum venenum, non percipio illationem, nisi fallor, contrarium infertur, Nicolaus dicit excommunicationem non esse ad occidendum venenum. Ergo excommunicatio non est occisio, quod si ita est, quomodo dictum est Petro occide, & manduca, id est Excommunicationem inflige? Ad hæc, *Perge igitur*, inquit, *Beatissime Pater, quod cœpisti, in quo non est qui te arguere possit nimiæ festinationis.*

Vt verò hanc, quam ipse conflat rationem magis accendat atque inflammet, locum Pauli refert, qui scribens ad Corinthiorum Ecclesiã, *In promtu*, inquit, *habentes vlcisci omnem inobedientiam*: Ad extremũ concludit se spiritu exsultare quod videat in sua senectute sedere in Sede Petri alterum Gregorium septimum, atque Alexandrum tertium, ambos ex Senensi Metropoli, vnde Summus Pontifex Paulus originem ducit.

Fateor illos Pontifices fuisse vnum Senensem, alterum ex Metropoli, sed hæc commemoratio caussam potius infirmat, quam roborat. Neque video cur ei sit propterea exsultandum, cum sit potius deplorandum ipsum tamdiu vixisse, vt ei in mentem venerit tempora illorum Pontificum plane miserrima, & calamitosissima exoptare. Verum ad rem propius accedamus. Concilium Tridentinum Sess. 25. c. 3. de excommunicatione loquens audiamus.

Quamuis excommunicationis gladius neruus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris, sobrie tamen, magnaque circumspectione experientia docet, si temere, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam salutem. Iccirco sessione eadẽ c. 20. Principes, Reges, Respu. Imperatoré tátũ admonet, sine strepitu, sine minis, sine fulminibus, vt Ecclesiastici iuris protectores esse velint, ne qui illud impediant: Vide quam moderate, quanto cum honore cum Principibus agat, quos non excommunicatione ferit, quibus excommunicationem non minatur, sed tantum admonet vt venerentur Ecclesiasticum ius, vt illud impedientes tanquam protectores coerceant? Cardinalis vero sine vlla caussa Pontificem animat, vt Religiosissimam Rempublicam, Christianę Religionis Propugnaculum, Catholicæ ac Romanę sedis Basin, atque firmamentum excommunicatione percutiat? Atque hortatur, vt spatio sex mensium, ad arma excommunicationis in Principem inferenda peruolet, à quibus tres Sũmi Pontifices, Paulus, Iulius, & Pius; Concilium vniuersum post 18. annorum discussionem verbis, atque exemplo abstinendum esse significauerunt. Si hæc non fuit festinatio, quæ tandem illa erit? Illud etiam me non parum commouet, quod ad eiusmodi festinationem excusandam Paulum citat, apud quem est. In promtu habentes vlcisci omnem inobedientiam. Quid est in promptu habere, nisi potestatem habere? Cardinalis vero actũ, ac potestatem confundit, ac potestatem habere non est statim ad actum deuenire: etiam Principes sæculares potestatem gladij in promtu habent, non tamen ex eo fit vt sine caussa illa vtantur. Sed non patiar quemquam ex hoc Pauli loco, qui allatus est, tam cito emergere. Attendamus itaque Paulum ad ipsos Corinthios scribentem, Prædico his qui peccauerunt, quoniam si venero iterum non parcam, absens

ſeus dico, ne præſens duriùs agam, ſecúdum poteſtatem, quæ data eſt mihi à Domino in ędificatiónem, non in deſtructionem. Hic eſt Paulus quẽ Cardinalis citat. Et primo quidem ei erat negotium cum peccantibus maximo peccato, hoc eſt infidelitatis. Deinde ait, ſe nihil in abſentia acturum. Poſtremo affirmat ſe vſurum poteſtate non ad deſtructionem, ſed ad ædificationem. Si Paulum Apoſtolum Paulus Pontifex in his omnibus imitatus fuiſſet, certè à nemine argui feſtinationis poſſet. At quod nam tandem eſt peccatum eorum, in quorum occiſionem, id eſt, excommunicationem Cardinalis Pontificem exacuit? omnino nullum: libertatem qua hactenus vſi ſunt in ſuo dominatu, Eccleſiaſtici Concilii Tridentini monitis parentes, tanquam protectores cuſtodiunt: quam nunquam habuerunt, quámque eos habere neque æquum eſt, neque conducit ipſi Reipublicæ, non vſurpant? Atqui multi tenent immunitaté eſſe de iure diuino? nihil mea intereſt. Nã multi etiã tenent, & quidem firmioribus rationibus eſſe de iure humano, quorum Catholicam Opinionem quia ſequitur Chriſtianiſſima Reſpublica excommunicatur? certe qui hoc facit, poteſtate nõ vtitur in illos qui peccatũ nullũ habẽt. Deinde Paulus Pontifex abſens molitus eſt ſpicula, hoc eſt falſis quorundam ſuaſionibus ac relationibus inductus, quod ſi præſens, & coram Religionem ſingularem, Pietate inſignem Sereniſſimæ Reipublicę vidiſſet, cauſſas ponderaſſet Iuſtitiæ trutina, quam in eius manu Cardinalis collocat, numquam in tam impeditum Labyrinthum ipſo eodem fortaſſe Duce, ſe immiſiſſet. Denique ad quam ædificationem Eccleſiæ, vſus ſit poteſtate, non facile intueor. Vniuerſus orbis terrarum, veritate iam perſpecta, metuit ne ex his ſubitis motibus Summa quædam Deſtructio exiſtat, cum tamen nemo ſit, qui vel longiſſime perſpiciat vllam ædificationem. Ad hæc Paulus minatus eſt Populo illi, quia agebatur de toto aſſe, hoc eſt de fide, nec tamen poſt tonitrua irrorſit fulmina, at nunc, pro leuiſſima ſuſpicione, & omnino ſine vlla cauſſa prius, vt ita dicam, iacta ſunt fulmina, quam viſæ ſint coruſcationes, aut ſint audita tonitrua. Certe ex ore alicuius ſpiritus procellarum. Sane vtendum fuit non ſubita ſeueritate, quæ nihil prodeſt, ſed ſuauitate, qua nouimus etiam refractaria animalia, vt ipſius verbis vtar, ſępiſſime cicurari. Huius ſuauitatis meminit Concilium Tridentinum Seſſ. vltima in fine vbi ait, ſe confidere, ſi aliquæ difficultates de nouo in prouincijs circa obſeruationem Concilij oboriantur, Sũmum Pontificem curaturum, vt vel hominibus ad illas ſuperandas ex prouinciis conuocatis, vel etiam generali Concilio, vel alio meliore modo prouinciarum neceſſitatibus, pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquillitate conſulatur. Veniamus tandem ad Gregorium 7. & Alexandrum 3. exſpectabam vt Cardinalis locum proxime citatum ex Concilio, Pontifici propoſuiſſet, aut eorum Pontificum exempla imitanda, quorum fuit in tractandis negotijs ſumma dexteritas, qui pacifice, & feliciter Chriſtianam rempublicam tanquam Chriſti Vicarij gubernarunt. Quis credat? Gregorij, & Alexandri cupit renouari calamitates, vulnera reſtricari. Tædet me illorum Pontificum Hiſtorias recenſere, legant quę dicam in vitis ipſorum, ac præcipue in Platina. Omitto aliam fuiſſe cauſſam Henrici & Friderici qui Simoniaci, ne quid peius dicam habiti ſunt: aliam eſſe cauſſam Sereniſſimę Reipublicæ Venetæ, quæ ſi vnquam Catholica fuit, vt reuera ſemper fuit a ſuo exortu, nunc præcipue eſt religioſa ac pia, tantum quæro quid conſecutus eſt Gregorius poſt tot tumultus, qui ex eius in Henricum Anathemate excitati ſunt, poſt tot ſchiſmata in Romanam Eccleſiam? poſt tot excidia, quibus Italia vniuerſa interiit? Ipſe tandem cum Guiſcardo Calabriæ Duce quem amicum habuit, ac protectorem, qui nihilo erat melior, quam Henricus, imo fortaſſe peior ab vrbe

Roma, quam Guiscardi milites populati fuerant, cuius templa profanauerant, Salernum concessit, vbi exsul, ac profugus macie, ac dolore confectus tandem interijt. At Henricus filius cum Pascali 2. in gratiam rediens, non solum ab Anathemate se absolui non est passus, sed omnia quæ Imperator fecerat, rata habuit, tandem splendidissime coronatur. Dicat quæso Cardinalis quis vicit? Gregorius? an Henricus? siccine vindicatur libertas Ecclesiastica? si hoc est vincere, quid erit perdere? si immunitas sic restituitur, quomodo labefactatur?

De Alexandro 3. quid commemorem? tandem aliquando Roma pulsus Venetias appulit, vbi ne priuatam vitam ageret, Venetum Religio non permisit. Illi agnito omnia Summi Pontificis ornaméta publicis impensis addita atq; restituta, deinde agi cœptum est de pace Italiæ restituenda quam illi Alexander suis excommunicationibus ademerat, denique perfecta res est Ducis Venetiarum celeberrima victoria, qua Imperatorem Fridericum ad osculandos Pontifici pedes adegit, atque ad tollendas discordias. Quis vicit, Alexander, aut Dux Venetiarum Sebastianus Zianus? Nihil est tunc Alexandro de Ecclesiastica libertate restitutum: pedum oscula, quæ Fridericus ei ante dissidia non negauerat tantum extorsit. Si hoc tantum consecuturus est Pontifex Paulus, Cardinali Baronio hortatore, atque duce, quod Gregorius & Alexander consecuti sunt, quid attinet tanta spargere semina perturbationum, tanta incendia præparare?

Hoc est meum votum, vt ab ipso Cardinali admoneatur, vt illorum Pontificum exemplis ab incepto se remoueat, & quod ipsius hortatu nimia festinatione commisit, quam citissime detestetur, corrigat, & emendet. Hoc si fecerit non dubium est, quin ei daturus sit Deus faciem duriorem faciebus, & frontem duriorem frontibus infidelium, de quibus Propheta loquitur, nimirum quia erit murus æneus, & Columna ferrea fundata etiam in armis atque præsidiis Christianissimi Principis Venetiarum.

Tandem, vt hoc meum votum, non meo, sed ipsiusmet Cardinalis Baronij signo communiam, quo maior illi ab omnibus adhibeatur fides, velim memoria repetas, quæ in tomo X. Analiũ anno 878. partim ab ipso narrata, partim ex propria sententia pronunciata leguntur. S. Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus Ioanne VIII. Summo Pontifice, post trinum monitorium, Mense Aprilis, censuris percussus suspensus, & Patriarchiatus, ac Summi Sacerdotij dignitate priuatus fuit, nisi suos Episcopos, & Sacerdotes à regione Bulgarorum inter triginta dies reuocasset, quamquam diceret, ad suam iurisdictionem pertinere illam Prouinciã: tandem mortuus est in hac sua opinione, neque vnquam Pontificis sententiam obseruauit, post mortem vero, tot miraculis clarum, vt sit in sanctorum numerum relatus, eiusque dies festus, celebretur tam a Græca, quam Romana Ecclesia die 23. Octobris, qua mortuus est: huius Sanctissimi viri factum sic Cardinalis excusat.

De ipso autem S. Ignatij obitu, ex eodem auctore Niceta allatis, ille amouendus est scrupulus, quo offendi quisque facile poterit, qui audierit superius recitatam Ioannis Papæ Epistolam, qua nimirum ipsum Ignatium nimis perstringit, & a communione catholica segregat, nisi intra triginta dierũ spaciũ, reuocet ab se ordinatos Episcopos Bulgariæ, quamuis autem ab Ignatio ista minime impleta inueniantur; constat tamen eundem semper vsque ad obitum in Catholicæ Romanæ Ecclesiæ communione fuisse retentum, quod eiusdem Ioan. Epistola ad diuersos, data post Ignatij obitum docent, vt nam de his nulla penitus dubitatio oriri possit.

Vt autem probet fieri potuisse, vt post elapsum tempus Monitorij cum in sua

ſua ſententia tamen Ignatius perſeueraret; cenſuras non incurrerit, confitetur eum non occidiſſe, neque quia tempus non fuit elapſum ait non incurriſſe, ſed hanc adhibet excuſationem.

Neque eſt quod quis ob litem hanc Ignatium fuiſſe animo in Apoſtolicam Sedem infenſo exiſtimet, vel ingrato, cum qua iuris eſſent ſuæ Eccleſiæ defendere iuramento teneretur obſtrictus, etiam æternæ vitæ diſpendio. Non enim aliena retinere, ſed ſua poſſidere, ex poſſeſſione prædeceſſorum ipſe iuſtum putauit, cui, haud dubium, ſponte ceſſiſſet, ſi id facere ſibi licuiſſe credidiſſet. Probatum vas igne erat, excoctumque fornace omni rubigine carens. Hæc Cardinalis: Hadrianus Pontifex, & Ioannes, Ignatium, quod temerario calcaneo ſuam iuriſdictionem occupaſſet, atque adeo ſurripuiſſet, monent, & cenſuris feriunt: Cardinalis Baronius in cenſuras eum non incurriſſe aſſerit, quod non aliena retineret, ſed ſua ex prædeceſſorum poſſeſſione poſſideret? An non hæc eſt cauſſa ſereniſſimi Principis Venetiarum, imo multo iuſtior, nam tunc de Eccleſiaſtica iuriſdictione inter ſummos Pontifices, & I. Ignatiũ decertatũ eſt, inter caput, & mẽbrũ, erãt.n.tũc illæ duę eccleſię vnicæ, Latina, & Græca. Hic agitur de iuriſdictione Principis ſecularis, quã ipſe Princeps obſtrictus iuramento tenetur omnibus modis defendere. Quod ſi Cardinalis ob hanc cauſſam negat Ignatium cenſuram iam illatam incurriſſe, cur hortatur Summum Pontificem Paulum, vt eandem ob cauſſam Sereniſſimam Rempublicam Anathemate feriat? oportet Iudices ſemper ſui ſimiles eſſe? & pro veritate conſtantiſſime depugnare? ſed te interrogantem audio, quanam cenſura Ioannes Papa Ignatium illigat in epiſtola? excommunicatione, niſi fallor: nam eum priuat corpore, & ſanguine Domini, id eſt communione fidelium illius Eccleſiæ, excommunicare autem eſt communione priuare: deinde ait Ioannes, Epiſcopos ab Ignatio miſſos iam eſſe excõmunicatos, quod nimirum in alienam meſſem irruperãt. Ignatium igitur etiam excommunicauit, quod eos non reuocauit. Ioannes etiam IX. Pontifex ait, Ignatium ab Ioanne VIII. propter hanc cauſam anathemate fuiſſe percuſſum, vt teſtatur idem Baronius anno 880.n. 11.& 12. Poſtremo Cardinalis ipſe fatetur, a Ioanne fuiſſe Ignatium a Catholica communione ſegregatum, quod quid eſt aliud, quam excommunicatum ab eo fuiſſe? Verum ſi quis contenderet eum ſuſpenſum, non excommunicatum fuiſſe, quod falſum eſt, tamen 1. dicendum eſt id eſſe contra verba monitorij, nam ait corpore, & ſanguine Domini priuatus eſto, ſi eſſet ſuſpenſio dixiſſet, miniſterio corporis, & ſanguinis Domini priuatus eſto, non corpore & ſanguine Domini. a. noſtram rationem eundem habere vigorem, nam ipſe cenſuram, atque adeo Summi Pontificis ſententiam non ſeruauit, quia ſine dubio nullam putauit, propter eam, quam Cardinalis affert rationem, quia ſua poſſidere, ex poſſeſſione prędeceſſorum ipſe iuſtum putauit. Neque eſt quod quis putet hanc ſententiam fuiſſe excommunicationem minorem, nam excommunicatio minor eſt ex leuiſſima cauſſa, & non infligitur directe, & ab homine, ſed conſequenter, & a iure: at cauſſa Ignatij erat grauiſſima, vt patet ex verbis Epiſt. Ioannis Papæ, & infligitur ab homine cum alijs ſummis pœnis. Iam vero ſic poſſunt quæ Cardinalis dicit, quamuis pugnantia videantur, apte congruere, eum a Communione Catholica fuiſſe a Pontifice ſegregatum, & tamen in Communione Romanæ Eccleſiæ, poſt obitum cum miraculis claruit, à Pontifice fuiſſe retentum, ſegregatus quidem per ſententiam fuit, ſed nihilominus fuit retentus, quia nulla fuit ipſa ſententia, quam propterea non ſeruauit, quia ſuam iuriſdictionem putauit, non

ſine

ſine magno peccato occupanti poſſe derelinquere. Quare Illuſtriſſi. Cardinali nouum non erit, ſi ex ipſius ſententia Sereniſſima Reſpublica putet, ſe in Catholicæ Eccleſię communione retineri, cum tamen cenſuras, à Summo Pontifice Paulo, tanquam nullas, non obſeruet, id enim efficit, vt ſua, ex poſſeſſione prædeceſſorum poſſideat, cui eſt iuraméto obſtricta, nec poteſt aliter facere, aut permittere ſine æternę vitæ diſpendio. Ex his facile, non ſolum ipſi Cardinali, ſed omnibus conſtare poterit, quam fuerit eius votum, non ſolum à ratione, verum etiam ab ipſiuſmet voto alias in ſuis annalibus declarato, alienum.

Hæc habui, quæ de hoc voto in promptu dicerem. Quod eſſe ipſius Dn. Cardinalis nemo eſt, qui dubitet, tum ipſius confeſſione, cum aliis firmiſſimis argumétis, cui non diſſimilis eſt nunc primum, Typis mandata Paræneſis ad Rempublic. Venetam, quæ quoniam nihilominus eſt aculeata, atque adeo acrioribus ſtimulis obarmata, mihi quoque Deo bene iuuante Clypeus fabricandus erit, quo illa non ſolum recidant, ac retundantur, ſed quo ad eius fieri poterit, in ſuum reuertantur auctorem. Dixi.

